

รายงานการจัดเวทีวิจัยัญจร ครั้งที่ 1

วันที่ 6 พฤษภาคม 2551

ณ บ้านคุณเหลื่อม ดิษนึม ต.มะกอกเหนือ อ.ควนขนุน จ.พัทลุง

การเปิดเวทีเสวนา

คุณมานิตย์ แสงทอง เจ้าหน้าที่โครงการ กล่าวถึงการจัดเวทีวิจัยัญจรที่บ้านเรือนเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการว่า เป็นการจัดต่อเนื่องจากการนัดหมายจากมติที่ประชุมในเวทีวิจัยครั้งที่ 1 ที่จัด ณ กลุ่มวิชาการพัทลุง ในการพบปะครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ตรงจากแปลงผู้ร่วมโครงการ

เรื่องเล่าจากเจ้าของบ้าน

“เพื่อนบ้านมองว่า สติไม่ค่อยสมบูรณ์ คนบ้า เพราะทำเรื่องที่เพื่อนไม่ทำ แม้กระทั่งแม่บ้าน ตอนที่คิดขุดนาเป็นบ่อเป็นร่องผักก็แอบทำตอนแม่บ้านไม่อยู่”

คุณเหลื่อม ดิษนึม เจ้าของบ้านเล่าว่า เดิมทำงานเป็น อส. ต่อมาก็ได้ถูกคิดว่าเป็นไม่ใช่แนวทางที่จะยึดถือดำเนินชีวิตที่ตนต้องการ จึงหันกลับมาเริ่มต้นทำการเกษตรอย่างจริงจัง ในชีวิตเกษตรกรได้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในหลายเรื่อง เช่นการขุดนาให้เป็นบ่อเป็นร่องสวนปลูกผัก เริ่มการทำนาปรัง ทำนาแบบหว่านน้ำตาม ทำเครื่องนวดข้าว

จากความมุ่งมั่น ไม่ย่อท้อ ทำให้ประสบความสำเร็จจนได้รับยกย่องเป็นเกษตรกร
ตัวอย่าง

ด้านไร่นาสวนผสม และได้พัฒนาการปลูกพืชมาตลอด โดยปัจจุบันเน้นการปลูกผัก ทำนา และ
ปลูกไม้ผลรอบบ่อปลา พื้นที่บริเวณบ้าน แบ่งพื้นที่ออกเป็นแปลงๆ ประกอบด้วยแปลงผัก คั้น
ด้วยสหรน้ำ มีการปลูกมะพร้าว พริก มะนาว ไม้ผลต่างๆ บนคันบ่อ มีคอกเลี้ยงวัว และปลูกไม้
ผล เป็นแนวรั้วกันเขตแบ่งระหว่างเพื่อนบ้าน

การสนทนา แลกเปลี่ยน เรียนรู้ ประสบการณ์

สมาชิกร่วมเวทีได้เดินเยี่ยมชมพื้นที่บริเวณแปลงปลูกผักและบริเวณรอบๆ หลังจากนั้นกลับมา
นั่งพูดคุยถึงสิ่งที่ได้เห็นมา

“หญ้า ดิน ปุ๋ย ดั้วงหมัดผัก และ น้ำ”

หญ้า

คุณเหลื่อมเล่าถึงปัญหาการปลูกพืชของตนเองว่า “ ที่ดินที่ผมปลูกผัก จะมีหญ้าขึ้นมาก ก็
เลยต้องใช้ยาคุมหญ้า” เพื่อนสมาชิกในโครงการ ได้แสดงความคิดเห็นกันหลากหลาย และคุณ
สมนึกแสดงความคิดเห็นว่า “หญ้าจะมาจากจิ้งจิวที่ใส่ ถ้าเราหมักจิ้งจิว โดยใช้ น้ำหมักเข้มข้นอาจจะ
ได้ผล”

คุณไทร์นั้น เสนอแนะเพิ่มเติมว่า “การป้องกันหญ้า เราปลูกพวกผักกาดให้คลุมดิน
หญ้า
จะไม่ขึ้นมาได้ ใช้ฟางคลุมก็ได้จะทำให้หญ้าไม่ขึ้น”

ดิน ปุ๋ย

คุณเหลื่อม ได้กล่าวถึงปัญหาสภาพดินของตนเองว่า “สภาพดินในแปลงผักปัจจุบันจะ
เป็นดินที่ไม่ค่อยสมบูรณ์ ปลูกพืชก็ไม่ค่อยได้ผลผลิตมากเท่าที่ควร เช่น การปลูกต้นหอม
เมื่อก่อนจะได้ผลผลิตมาก 7-8 กอต่อกิโลกรัม แต่ในปัจจุบัน 20 กอ ถึงจะได้กิโล”

คุณสำราญ หัวหน้าโครงการนำผลการวิเคราะห์ดินแสดงให้ที่ประชุมดูพร้อม
กล่าวว่า “ผลการวิเคราะห์ดินพบว่า ดินดีพอสมควรไม่เป็นกรด อินทรีย์วัตถุปานกลาง มีธาตุ
ไนโตรเจนต่ำแต่ตัวอื่นสูงแสดงว่าดูแลดินค่อนข้างดี ปัญหาจึงน่าจะอยู่ที่ความหนาแน่นของดิน
การใช้ปุ๋ยจึงเน้นไนโตรเจนคือสูตรตัวหน้าสูงไม่ต้องเน้นสูตรตัวกลางและตัวหลัง และใน
ตัวอย่างกระสอบปุ๋ยที่เขียนว่า 15-15-15 ตัวหน้าคือ ตัว N ธาตุไนโตรเจน ใช้บำรุงใบ ตัวกลาง
P คือฟอสฟอรัส บำรุงดอกและราก ตัวหลัง คือ K โพแทสเซียม จะบำรุงผล”

ด้วงหมัดผัก

คุณเหลื่อม กล่าวเพิ่มเติมว่า “ปัญหาอื่นๆ ในการปลูกผัก คือมีปัญหา ด้วงหมัดผัก จะ
ระบาดมากช่วงพฤษภาคม เพราะมากับลมตะวันออก ต้องรอให้ลมตะวันตกมาก่อน วิธีกำจัดที่
ใช้ได้ผล คือ ก่อนการปลูกจะไถดินและตากแดดไว้ประมาณ 10-15 วัน และหว่านสะเดาผง
ประมาณ 5 กก./ไร่ และใส่ในช่วงเย็นหลังมีแดดกล้า เมื่อหว่านสารสะเดาเสร็จแล้วให้รดน้ำ

ตาม จะไล่หมัดผักได้ หรือใช้จี้เลื่อยแกลบโรยแต่สู้สะเดาผงไม่ได้ เคยหมักสะเดา ขำ ตะไคร้หอมก็ ใช้ไม่ได้ผล แต่เห็นเขาว่าปลุกดาวเรืองก็ได้ผล”

คุณสำราญ แนะนำ “ตามข้อมูลสารสกัดยาสูบ ก็ใช้ได้ ตะไคร้หอมเป็นพืชที่ใช้ไล่แมลงได้ ลองปลุกตะไคร้หอมรอบๆแปลง ช่วยไล่แมลงและตัดออกเอาใบคลุมแปลงได้ ทดลองทำดู”

น้ำ

คุณไทร่หนุ่น เสนอแนะเรื่องการให้ปุ๋ย “นำใช้การให้ปุ๋ยน้ำหมักในแปลงผัก โดยต่อท่อปุ๋ยจากถังกับเครื่องสูบน้ำ ให้พร้อมการให้น้ำ จะสะดวก ทั้งถึง ประหยัดเวลา และแรงงาน ให้สารสกัดกำจัดแมลงร่วมกับระบบน้ำ ได้อีกด้วย”

คุณเหลื่อม และสมาชิก แสดงความสนใจเป็นพิเศษ พร้อมกับเดินไปอธิบายการต่อท่อปุ๋ยที่เครื่องสูบน้ำ โดยต่อก่อนน้ำที่ท่อสูบก่อนถึงเครื่องสูบน้ำ คุณเหลื่อมไปจัดหาอุปกรณ์เพื่อช่วยกันทำ แต่อุปกรณ์ไม่พร้อม จึงได้นัดเกษตรกรที่สนใจไปดูที่บ้านคุณไทร่หนุ่น ใน วันที่ 13 พ.ค. 51

รับประทานอาหารเที่ยงร่วมกัน

สมาชิกร่วมรับประทานอาหาร และพูดคุยเล่านิทานตลกกันตามประสาเพื่อนบ้านอย่างมีความสุข และพูดคุยแผนการปรับปรุงการปลูกพืชอื่นๆ เพิ่มเติม

แลกเปลี่ยนข้อคิดจากเวทีเสวนา

คุณสำราญ หัวหน้าโครงการฯ ได้กล่าวสรุปเวทีเสวนา

“วันนี้จำนวนผู้เข้าร่วมเวทีวันนี้ 13 คน สมาชิกในโครงการได้สานสัมพันธ์และมีความผูกพันกันมากขึ้น แต่ละคนนำความรู้ ประสบการณ์ของตนเองมาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนสมาชิก ทำให้ได้เห็นถึง ภูมิปัญญาของเกษตรกรที่ศึกษา หาความรู้ และรู้จักสังเกต วันนี้เราได้หลายอย่างที่มีคุณค่า เวทีของเราเกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุงงานมาก รู้สึกซาบซึ้งและขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างมาก โดยสรุปจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในแปลงดูหล่ม มีกิจกรรมที่น่าสนใจ คือ การปลูกตะไคร้หอมเพื่อไล่แมลงรบกวน แปลง การทำปุ๋ยน้ำหมัก สารสกัดป้องกันกำจัดแมลง การจัดหาเสาตอม การเร่งรัดจัดหาไม้ผลเสริมรายได้ การพัฒนาระบบให้ปุ๋ยทางระบบน้ำ และการปรับปรุงดิน”

คุณหล่อม เสนอแนะ การจัดเวทีเสวนาว่า “ผมว่าการพบกัน 3 เดือนครั้งน้อยเกินไป ขอเปลี่ยนเป็นทุกเดือน จะได้ไหมครับ” สมาชิกในโครงการฯต่างเห็นพ้องต้องกัน จึงได้นัดพบกันเดือนละ 1 ครั้ง และหากมีวาระพิเศษ เช่นการไปศึกษาระบบน้ำก็จะเพิ่มตามความจำเป็น โดยครั้งต่อไปวันที่ 9 มิถุนายน 2551 เวลา 10.00 น. นัดที่บ้านคุณเจ๊ะหะหรี ยะชะรัต บ้านเลขที่ 188 ม.4 ต.ชะรัต อ.กงหรา จ.พัทลุง

ปิดเวทีวิจัยและเดินทางกลับ

